

Karta przedmiotu Cz. 1

Informacje ogólne o przedmiocie			
1. Kierunek studiów: Pielęgniarstwo		2. Poziom kształcenia: I stopień/profil praktyczny	
4. Rok: 2, 2024/2025		3. Forma studiów: stacjonarne	
5. Semestr: III,IV		6. Nazwa przedmiotu: Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	
7. Status przedmiotu: obowiązkowy			
8. Cel/-e przedmiotu			
C1. Nabycie aktualnej wiedzy z zakresu diagnostyki i leczenia podstawowych schorzeń w ramach chirurgii w oparciu o standardy kształcenia zamieszczone w rozporządzeniu MSiSW z dnia 26 lipca 2019r.			
C2. Wyrobienie umiejętności planowania i realizowania opieki pielęgniarstwa metodą procesu pielęgnowania.			
C3. Przygotowanie do wykonywania świadczeń profilaktycznych, diagnostycznych, leczniczych rehabilitacyjnych i edukacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.			
C4. Kształtowanie umiejętności edukacji zdrowotnej.			
C5. Kształtowanie wrażliwości wobec chorego człowieka i odpowiedzialności zawodowej.			
Efekty uczenia się/odniesienie do efektów uczenia się zawartych w (właściwe podkreślić): standardach kształcenia (<u>Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego/Uchwale Senatu SUM</u>)			
w zakresie wiedzy student zna i rozumie: DW.1, DW.2, DW.3, DW.4, DW.5, DW.7, DW.8, DW.10, DW.18, DW.22, DW.23, DW.24, DW.25, DW.28, DW.29, DW.30, DW.31, DW.32, DW.33.			
w zakresie umiejętności student potrafi: DU.1, DU.2, DU.3, DU.4, DU.6, DU.7, DU.8, DU.9, DU.11, DU.12, DU.15, DU.16, DU.17, DU.18, DU.19, DU.22, DU.23, DU.24, DU.26, DU.28, DU.29.			
w zakresie kompetencji społecznych student: zgodnie z pkt. 1.3. ogólnych efektów uczenia się			
9. Liczba godzin z przedmiotu	185	10. Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	7
11. Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin			
12. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się			
Efekty uczenia się	Sposoby weryfikacji	Sposoby oceny*/zaliczenie	
W zakresie wiedzy	Egzamin– test wyboru	*	
W zakresie umiejętności	Obecność na zajęciach praktycznych Obserwacja działań zespołu terapeutycznego Planowanie opieki nad pacjentem przed i po zabiegu chirurgicznym w znieczuleniu Realizowanie wybranych procedur pielęgniarstwa Praca pisemna - proces pielęgnowania pacjenta po zabiegu w znieczuleniu	*	

W zakresie kompetencji	Obserwacja	*
------------------------	------------	---

* w przypadku egzaminu/zaliczenia na ocenę zakłada się, że ocena oznacza na poziomie:

Bardzo dobry (5,0) - zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte i znacznym stopniu przekraczają wymagany poziom

Ponad dobry (4,5) - zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte i w niewielkim stopniu przekraczają wymagany poziom

Dobry (4,0) – zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte na wymaganym poziomie

Dość dobry (3,5) – zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte na średnim wymaganym poziomie

Dostateczny (3,0) - zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte na minimalnym wymaganym poziomie

Niedostateczny (2,0) – zakładane efekty uczenia się nie zostały uzyskane.

Karta przedmiotu

Cz. 2

Inne przydatne informacje o przedmiocie	
13. Jednostka realizująca przedmiot, adres, e-mail: <i>Katedra Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych</i> 41-200 Sosnowiec, Plac Medyków 1 sekretariat tel. (32)3682547 http://katedrachirurgii.sum.edu.pl <i>Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Propedeutyki Chirurgii</i> Szpital Specjalistyczny nr 1 w Bytomiu ul. Żeromskiego 7 41-902 Bytom sekretariat tel. (32) 396-32-03 Email: chirurgia@szpital1.bytom.pl http://chirurgiazaklad.sum.edu.pl	
14. Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za realizację przedmiotu /koordynatora przedmiotu: prof. dr hab. n. med. Zbigniew Lorenc dr n. med. Marek Rudzki (pielęgniarstwo chirurgiczne)	
15. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji: wiedza i umiejętności z zakresu anatomii, fizjologii, patologii, badania fizykalnego, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, psychologii, rzetelność, odpowiedzialność.	
16. Liczebność grup	Zgodna z Zarządzeniem Rektora SUM
17. Materiały do zajęć/ środki dydaktyczne	Chirurgia Katedra Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych 41-200 Sosnowiec, Plac Medyków 1 Pielęgniarstwo Chirurgiczne Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Propedeutyki Chirurgii 41-902 Bytom, ul. Żeromskiego 7 oraz Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych 41-200 Sosnowiec, Plac Medyków 1
18. Miejsce odbywania się zajęć	Chirurgia Katedra Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych 41-200 Sosnowiec, Plac Medyków 1 Pielęgniarstwo Chirurgiczne Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych 41-200 Sosnowiec, Plac Medyków 1

	Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Propedeutyki Chirurgii 41-902 Bytom, ul. Żeromskiego 7	
19. Miejsce i godzina konsultacji	Konsultacje po wcześniejszym umówieniu: Sosnowiec- sekretariat tel. (32) 368-25-47 Chirurgia i Pielęgniarstwo Chirurgiczne Bytom - sekretariat tel. (32) 396-32-03 Pielęgniarstwo Chirurgiczne	
20. Efekty uczenia się		
Numer przedmiotowego efektu uczenia się	Przedmiotowe efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się zawartych w <i>(właściwe podkreślić):</i> <u>standardach kształcenia/</u> zatwierdzonych przez Senat SUM
P_W01	scharakteryzować czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	D.W.1.
P_W02	omówić etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;	D.W.2.
P_W03	scharakteryzować zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym;	D.W.3.
P_W04	klasyfikować rodzaje badań diagnostycznych i omówić zasady ich zlecenia;	D.W.4.
P_W05	omówić zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W.5.
P_W06	omówić standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W.7.
P_W07	analizować reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	D.W.8.
P_W08	scharakteryzować zasady organizacji opieki chirurgicznej oraz na bloku operacyjnym;	D.W.10.
P_W09	omówić metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	D.W.18
P_W10	scharakteryzować zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS)	D.W.22.
P_W11	analizować czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;	D.W.23.
P_W12	omówić zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	D.W.24

P_W13	omówić zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	D.W.25.
P_W14	scharakteryzować standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;	D.W.28.
P_W15	omówić zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	D.W.29.
P_W16	scharakteryzować metody znieczulenia i omówić zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;	D.W.30.
P_W17	analizować patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	D.W.31.
P_W18	scharakteryzować metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.W.33.
P_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	D.U.1.
P_U02	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.U.2.
P_U03	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	D.U.3.
P_U04	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	D.U.4.
P_U05	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	D.U.6.
P_U06	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	D.U.7.
P_U07	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	D.U.8.
P_U08	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	D.U.9.
P_U09	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;	D.U.11
P_U10	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	D.U.12.
P_U11	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	D.U.15.
P_U12	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	D.U.16.
P_U13	prowadzić u osób dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	D.U.17

P_U14	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	D.U.18.
P_U15	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;	D.U.19
P_U16	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	D.U.22
P_U17	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	D.U.23
P_U18	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	D.U.24.
P_U19	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	D.U.26
P_U20	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	D.U.28.
P_U21	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	D.U.29
P_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	
P_K02	przestrzegania praw pacjenta samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	
P_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	
P_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	
P_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	
P_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	
P_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	
21. Formy i tematy zajęć		Liczba godzin
21.1. Wykłady		40
Aseptyka i antyseptyka. Zakażenia wewnątrzszpitalne i zakażenia chirurgiczne oraz ochrona chorych operowanych. Badania laboratoryjne (biochemiczne, enzymatyczne), endoskopowe i radiologiczne w chorobach chirurgicznych. Organizacja pracy na bloku operacyjnym . Choroby naczyń obwodowych leczenie zachowawcze i chirurgiczne. Przepukliny brzuszne i ich powikłania. Choroby chirurgiczne klatki piersiowej (odma, urazy)		5
Choroby chirurgiczne przetyku, żołądka i dwunastnicy (diagnostyka, przygotowanie do zabiegu operacyjnego). Choroby jelita cienkiego i grubego, niedrożność przewodu pokarmowego, ostry brzuch, zapalenie otrzewnej (diagnostyka, przygotowanie do zabiegu		5

operacyjnego). Choroby chirurgiczne tarczycy i innych gruczołów dokrewnych (specyfika przygotowania do zabiegu operacyjnego) Zabiegi operacyjne w ciąży. Specyfika chirurgii dziecięcej. Choroby chirurgiczne wątroby, dróg żółciowych i trzustki. Diagnostyka, różnicowanie i leczenie w żółtaczkach.	
Pielęgnowanie pacjenta po zabiegu operacyjnym w obrębie górnego odcinka przewodu pokarmowego (choroba wrzodowa, rak przełyku, rak żołądka, gastrostomia)	5
Pielęgnowanie pacjenta po zabiegu operacyjnym w obrębie dolnego odcinka przewodu pokarmowego (rak jelita grubego, pęknięcie odbytu, ropień okołoodbytniczy, guzki krwawnicze)	5
Pielęgnowanie pacjenta z urazem narządu ruchu, po operacji wymiany stawu biodrowego, po operacji zerwanego ścięgna Achillesa.	3
Pielęgnowanie pacjenta z wybranymi chorobami naczyń tętniczych i żylnych w tym z zespołem stopy cukrzycowej i z przetoką tętniczo-żylną	3
Pielęgnowanie pacjenta ze schorzeniami układu moczowo płciowego.	5
Pielęgnowanie pacjenta z urazem wielonarządowym.	5
Pielęgnowanie pacjentki z rakiem piersi po leczeniu chirurgicznym. Opieka nad pacjentem po operacji tarczycy.	4
21.2. Zajęcia praktyczne	110
Założenia opieki pielęgniarskiej świadczonej chorym w oddziale chirurgicznym.	2
Organizacja pracy pielęgniarek w oddziale chirurgicznym, zapoznanie dokumentacji medycznej z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych.	4
Prawa pacjenta, obowiązki studenta	2
Przyjęcie pacjenta do oddziału chirurgicznego, przygotowanie do badań diagnostycznych, pobranie materiału do badań diagnostycznych	4
Udział pielęgniarki w diagnozowaniu chorych w oddziale chirurgicznym, zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia, a także zasady opieki w trakcie oraz po badaniach diagnostycznych	4
Udział pielęgniarki w leczeniu farmakologicznym pacjentów w oddziale chirurgicznym z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania. Samodzielne przygotowanie i podawanie leków różnymi drogami zgodnie ze zleceniem.	4
Standardy stosowane w planowaniu opieki nad pacjentem po operacji w znieczuleniu ogólnym w różnym wieku i stanie zdrowia	3
Plan pielęgnacji seniora po operacji w znieczuleniu ogólnym	4
Reakcje pacjenta na hospitalizację w oddziale chirurgicznym	2
Zasady organizacji bezpieczeństwa pacjenta podczas transportu na blok operacyjny i z bloku operacyjnego, przygotowanie pacjenta do transportu i przekazanie zespołowi ratownictwa medycznego	4
Udział w żywieniu pacjentów po operacji chirurgicznej - przez zgłębnik, przetokę odżywczą oraz żywienie pozajelitowe. Powikłania leczenia dietetycznego.	4
Proces pielęgnowania pacjenta po operacji w znieczuleniu ogólnym, miejscowym, podpajęczynówkowym	4
Opatrunki i drenaże - pielęgnacja - specyfika pracy pielęgniarki opatrunkowej	4
Metody pielęgnacji ran pooperacyjnych, w tym zakładanie opatrunków, stosowanie środków pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji	4
Monitorowanie pacjenta w zakresie podstawowym i rozszerzonym po operacji z uwzględnieniem wieku i rodzaju znieczulenia	4
Podawanie tlenu i monitorowanie stanu pacjenta podczas tlenoterapii	3
Terapia przeciwbólowa u pacjenta operowanego	4

Asystowanie w trakcie badań diagnostycznych	4
Doraźne unieruchamianie złamania kości, zwichnięcia i skręcenia	3
Plan pielęgnacji po cholecystektomii laparoskopowej i klasycznej	3
Plan opieki nad pacjentem ze stomią jelitową z edukacją pacjenta i opiekuna w temacie doboru i użytkowania sprzętu i wyrobów medycznych	5
Plan pielęgnacji w stanach nagłych - pęknięty wrzód żołądka	3
Plan pielęgnacji w stanach nagłych - zapalenie wyrostka robaczkowego	3
Plan pielęgnacji w stanach nagłych – OZT	4
Plan pielęgnacji w stanach nagłych - złamanie szyjki kości udowej	3
Procedury pielęgniarstwa w zapobieganiu powikłań pooperacyjnych Procedury pielęgnacji w powikłaniach pooperacyjnych, po badaniach diagnostycznych - krwawienie, niewydolność oddechowa, niewydolność układu krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa	5
Plan opieki uwzględniający metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązywania i podtrzymywania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia i stosowane leczenie	4
Czynna współpraca z członkami zespołu terapeutycznego, przekazywanie informacji członkom zespołu o stanie zdrowia pacjenta	4
Udział pielęgniarki w rehabilitacji pacjentów po operacji z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia oraz wieku chorego, pionizacja pooperacyjna	3
Zasady izolacji chorych zakaźnie	3
Elementy poradnictwa w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku	3
21.3. Seminaria	15
Zabieg operacyjny planowany, pilny, w ramach "chirurgii jednego dnia" z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia, przygotowanie do zabiegu operacyjnego, ryzyko operacji, odczyn ustroju na zabieg, prowadzenie pooperacyjne, najczęstsze powikłania.	3
Krwotok, pierwsza pomoc, leczenie krwią i jej składnikami, płyny krwiozastępcze. Gospodarka wodno-elektrolitowa w chorobach chirurgicznych. Propedeutyka medycyny ratunkowej – aspekt chirurgiczny.	5
Rany (czyste, zakażone, przewlekłe) klasyfikacja, gojenie, leczenie. Oparzenia, odmrożenia, Wstrząs i jego rodzaje (rozpoznawanie i leczenie).	2
Urazy głowy. Urazy klatki piersiowej. Urazy jamy brzusznej. Urazy kończyn	3
Zasady żywienia pacjentów przed i po operacji według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej ERAS	2
21.4. Ćwiczenia	10
Organizacja i praca na bloku operacyjnym. Przygotowanie chorych do operacji i prowadzenie pooperacyjne. Badania fizykalne chorych chirurgicznie.	2
Ostre schorzenia jamy brzusznej i niedrożność jelit (diagnostyka różnicowa i leczenie). Przepukliny brzuszne i ich powikłania.	2
Choroby chirurgiczne wątroby, dróg żółciowych i trzustki.	2
Choroby przełyku, żołądka i dwunastnicy. Choroby chirurgiczne jelita cienkiego i grubego.	2
Choroby naczyń obwodowych i ich leczenie (zachowawcze i chirurgiczne).	1
Chirurgia endokrynologiczna – schorzenia tarczycy i nadnerczy. Chirurgia sutka.	1
21.5. Symulacje medyczne	10
Opieka pielęgniarstwa nad pacjentem przed zabiegiem chirurgicznym w aspekcie wybranych zabiegów operacyjnych (profilaktyka miejsca operowanego, założenie zgłębnika do żołądka, założenie cewnika do pęcherza moczowego, przygotowanie farmakologiczne, edukacja)	

Opieka pielęgniarska nad pacjentem po zabiegu chirurgicznym w sytuacji wystąpienia powikłań pooperacyjnych (krwawienie z rany pooperacyjnej, osłabienie, wymioty i nudności, ból, duszności, zakażenie rany pooperacyjnej, wstrząs)	
21.6. Samokształcenie	25
22. Literatura	
<p>Walewska E.: Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego PZWL Warszawa 2014 Ścisło L., Pielęgniarstwo chirurgiczne, PZWL, Warszawa 2020 Głuszek S. Chirurgia - podstawy. PZWL. Warszawa 2019 Kapala W.: Pielęgniarstwo chirurgiczne. Czelej Lublin 2006</p>	
23. Kryteria oceny – szczegóły	
<p>Zgodnie z zaleceniami organów kontrolujących. Zaliczenie przedmiotu - student osiągnął zakładane efekty uczenia się. Szczegółowe kryteria zaliczenia i oceny z przedmiotu są zamieszczone w regulaminie przedmiotu.</p>	